

Data publikacji: 21-06-2011

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 17 czerwca 2011 r.

Druk nr 1264

**KOMISJA
PRAW CZŁOWIEKA,
PRAWORZĄDNOŚCI I PETYCJI**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 90d ust. 1 pkt 1 Regulaminu Senatu Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Stanisław Piotrowicz.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
(-) Stanisław Piotrowicz

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Art. 1.

W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.¹⁾) w art. 68 w ust. 1 w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

"9) informowanie każdego emeryta lub rencisty o zmianie stanu prawnego, w zakresie przepisów o ubezpieczeniach społecznych mogących pogorszyć lub poprawić jego sytuację prawną, w szczególności wpływających na wysokość otrzymywanego świadczenia."

Art. 2.

W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.²⁾) po art. 129 dodaje się art. 129a w brzmieniu:

"Art. 129a. W przypadku emerytury lub renty obliczonej na nowo w wyniku wniosku emeryta o ponowne ustalenie wysokości emerytury, wniesionego zgodnie z art. 111, świadczenie obliczone na nowo należy wypłacić za okres od dnia powstania prawa do tego świadczenia, nie dłuższy jednak niż 3 lata wstecz, licząc od dnia złożenia wniosku."

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 218, poz. 1690, z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235 i Nr 75, poz. 398.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398.

Uzasadnienie

Projekt inicjatywy ustawodawczej w sprawie zmiany ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz.1585, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) stanowi realizację postulatu zawartego w petycji P-04/2011 wniesionej do Marszałka Senatu.

Wnoszący petycję krytycznie odnosi się do obowiązujących w chwili obecnej regulacji w zakresie ubezpieczeń społecznych, które nie nakładają na Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej "ZUS", obowiązku powiadamiania świadczeniobiorców, będących w przeważającej części ludźmi starszymi, o zmianach przepisów prawa, które dają im możliwość otrzymywania wyższych świadczeń.

W opinii wnoszącego petycję oczywistym jest, że aby osoba zainteresowana miała powód do złożenia wniosku do ZUS musi wiedzieć, iż określone przepisy dają jej taką możliwość. Państwo naraża zaś obywateli na straty nie informując o należnych im uprawnieniach.

Postulat wprowadzenia regulacji zobowiązującej ZUS do przesyłania każdemu świadczeniobiorcy informacji o zmianach w prawie, które mogą wpłynąć na jego sytuację prawną, w tym na wysokość otrzymywanego świadczenia znalazł akceptację Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, która uznała za celowe wniesienie inicjatywy ustawodawczej Senatu w tej sprawie.

Komisja negatywnie ocenia obowiązujące w chwili obecnej przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, które nie zobowiązują ZUS do indywidualnego informowania wszystkich świadczeniobiorców o każdej zmianie przepisów, która mogłaby okazać się dla nich korzystna.

Komisja ma na względzie fakt, iż wielu emerytów i rencistów z powodu braku odpowiedniej informacji, często z opóźnieniem korzysta z możliwości przeliczenia świadczenia, przyznanych przepisami ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uznała ponadto za zasadne wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą w przypadku emerytury lub renty obliczonej na nowo w wyniku ponownego ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty zgodnie z art. 111 tej ustawy, świadczenie przeliczone na podstawie tego artykułu, powinno zostać wypłacone za okres 3 lat wstecz, liczony od dnia złożenia wniosku, nie dłuższy jednak niż od dnia powstania prawa do tego świadczenia. W opinii Komisji nadal duża grupa świadczeniobiorców mogła nie złożyć

odpowiednich wniosków, z powodu braku informacji o przysługującym im prawie przeliczenia świadczenia.

W chwili obecnej, zgodnie z art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podwyższone w wyniku takiego przeliczenia świadczenie wypłaca się poczynając od dnia powstania do niego prawa, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Projektowana ustawa wpłynie pozytywnie na społeczny odbiór przepisów dotyczących ubezpieczeń społecznych, respektując potrzeby emerytów i rencistów, w szczególności ludzi starszych, jako grupy osób o ograniczonej zdolności adaptacyjnej do zmieniającej się sytuacji.

Proponowane w projekcie rozwiązanie powoduje skutki finansowe dla budżetu państwa. Ich oszacowanie wymaga znajomości liczby emerytów i rencistów uprawnionych do ponownego ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty na podstawie art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym liczby osób, które do chwili obecnej nie złożyły odpowiednich wniosków.

Wejście w życie proponowanej regulacji powoduje również skutki finansowe dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, związane z przewidzianym obowiązkiem każdorazowego przesyłania informacji (w formie listownej), o zmianie przepisów w zakresie ubezpieczeń społecznych do ok. 8,5 mln emerytów i rencistów.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.